

HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH FLOORTIME I

BS.Phan Thiệu Xuân Giang

FLOORTIME I: CHÚ Ý, TƯƠNG TÁC VÀ MẬT THIẾT

GIÚP TRẺ TRỞ NÊN QUAN TÂM ĐẾN THẾ GIỚI VÀ LIÊN KẾT VỚI CON NGƯỜI

Tân, bé trai 2 tuổi rưỡi, trẻ ít có tiếp xúc mắt với cha mẹ và hay quay mặt đi khi cha mẹ cố chơi với trẻ. Giữ được sự chú ý của trẻ là điều không phải dễ. Bố của Tân cố gắng chơi trò chơi với Tân. Khi Tân đẩy chiếc xe tới và lui trên sàn nhà, bố Tân thử đặt tay trên chiếc xe hơi, Tân liền la lớn lên và giữ chặt lấy chiếc xe. Không e ngại, bố Tân lấy một chiếc xe khác và cố đâm vào chiếc xe của Tân. Tân quay lưng lại và tiếp tục chơi một mình. Cách thức mở đầu có tính xâm lấn nhiều hơn vẫn không mang lại hiệu quả. Bố Tân phải tìm ra một cách nhằm tương tác với sự chuyển động lặp đi lặp lại mà không cố nhằm làm chủ hay thay đổi nó. Bố Tân nghĩ ngợi trong giây lát rồi đặt bàn tay xuống dưới sàn nhà trên đường đi của xe.

Tân lái xe lên trên tay của bố, dừng lại một chút như thể quyết định phải làm gì, rồi Tân lái xe lên trên tay. Tân không nhìn bố khi Tân làm điều đó nhưng bằng cách không tránh né giao tiếp, Tân có tương tác ngầm. Bố bỏ tay ra khỏi chỗ cũ, trên đường xe trở lại, Tân lại đẩy xe lên tay bố. Tương tác thứ hai xảy ra. Cả hai giữ mức độ tương tác thấp như vậy trong khoảng 5 đến 6 lần. Sau đó bố Tân để chặn tay trên sàn nhà tạo thành một hàng rào ngăn chiếc xe lại, lần này Tân cho xe chạy lên tay bố, đâm vào tay bố và cười lớn. Bố Tân nhăn mặt. Đây là lần đầu tiên trong buổi trị liệu và là một trong ít lần trong năm Tân thừa nhận sự hiện diện của bố. Qua những tuần lễ kế tiếp Tân và bố phát triển những trò chơi khác với xe hơi. Bố Tân đã thấy được cách tương tác với hành động của Tân, tạo ra những vấn đề để Tân giải quyết, thay vì cố gắng làm thay đổi Tân. Trò chơi của hai bố con thường có kèm theo tiếng cười và có một chút tiếp xúc mắt. Sau vài tuần, Tân bắt đầu mang xe lại chỗ bố và mời gọi bố cùng chơi với Tân. Lần đầu tiên, bố Tân cảm thấy rằng cả bố lẫn con đang trên con đường xây dựng mối quan hệ với nhau.

TÌM KIẾM NIỀM VUI THÍCH QUA LẠI:

Nếu trẻ đi lại không có mục đích trong phòng, sờ vào mọi thứ, giữ một đồ vật cho đến khi trẻ phát hiện ra vật khác mà trẻ thích hơn, rồi quẳng vật cũ đi. Làm thế nào để bạn có thể thu hút, giữ được sự chú ý của trẻ. Cách thức để thực hiện điều đó là tham gia với trẻ trong vô số những điều làm trẻ thích thú. Cho trẻ hoặc chú ý đến những điều thu hút trẻ. Thu thập những vật mà trẻ dễ rớt xuống và để chúng vào trong một cái giỏ. Nếu bạn có thể chia sẻ được những niềm vui nho nhỏ này với trẻ, bạn sẽ xây dựng được một nền tảng

cơ bản cho sự tương tác. Mục tiêu đầu tiên của bạn không phải là ép buộc tương tác. Đó chỉ là nối kết, chia sẻ niềm vui về việc cùng làm một điều gì đó với nhau, trải nghiệm niềm vui thích qua lại. Lúc đầu, sự chia sẻ này có thể chỉ kéo dài khoảng 2 giây, từ từ có thể kéo dài 10 giây, và có thể kéo dài lâu hơn. Nhưng vào lúc ban đầu, chỉ cố gắng thiết lập một cảm nhận về niềm vui thích qua lại.

ĐÁP ỨNG VỚI TÂM TRẠNG CỦA TRẺ:

Trước khi bạn bắt đầu tìm kiếm cách thức để tương tác với trẻ, ghi nhận tâm trạng của trẻ. Nếu trẻ ở trạng thái dễ bị kích thích hoặc quá kích thích, buồn ngủ hoặc rút lui, lúc này có thể rất khó tương tác với trẻ. Mục tiêu đầu tiên của bạn là nên giữ trẻ ở trong tình trạng tỉnh táo ổn định. Nếu trẻ quá kích thích, hãy xoa dịu trẻ. Trẻ có đặc biệt thích thú một số cảm giác như sờ hoặc giữ một đồ vật hay thích một bài hát nào đó, hoặc một cung giọng và nhịp điệu trong giọng nói của bạn? Trẻ có thích một kiểu vận động nào đó không? Ví dụ như thích đong đưa, lắc lư. Trẻ có ổn định hơn khi trẻ ở trong phòng nửa tối nửa sáng hay phòng sáng hơn?

Nếu trẻ buồn ngủ hoặc rút lui, bạn sẽ làm trẻ tỉnh táo hơn, một lần nữa, thu hút các giác quan mà bạn biết rằng trẻ thích và làm cho trẻ tỉnh táo hơn. Khi bạn hát một bài hát nào đó? Khi bạn di chuyển nhanh hay theo cách ngộ nghĩnh? Khi bạn đưa mặt bạn vào sát trẻ hay khi bạn đặt mũ lên đầu bạn? Có kiểu chuyển động nào làm trẻ tỉnh táo hơn? Ví dụ như lắc lư, đong đưa, nhảy hay lăn người qua lại?

Hãy nghĩ về các đặc điểm cảm giác vận động của trẻ và nghĩ về hoạt động nào mà trẻ dễ chịu hoặc làm trẻ tỉnh táo và sử dụng những hoạt động này để lôi kéo trẻ vào trạng thái tỉnh táo ổn định.

GIỮ ĐƯỢC SỰ CHÚ Ý CỦA TRẺ QUA CÁC GIÁC QUAN CỦA TRẺ:

Khi đã sử dụng được những cảm giác và vận động mà trẻ ưa thích để làm trẻ ổn định hay kích thích trẻ, tiếp tục sử dụng chúng để tương tác với trẻ. Mặc dầu mỗi phương thức cảm giác được mô tả một cách riêng lẻ ở đây nhưng hãy nhớ rằng thông tin được thu nhận một cách đồng thời, vì thế trẻ có thể nhìn, nghe và di chuyển tất cả trong cùng một thời gian.

Âm thanh: Cho trẻ âm thanh mà trẻ thích nhất

-Trẻ có chú ý đến tiếng ồn có giọng cao hơn những âm thanh có giọng thấp hay không? Hãy nói chuyện với trẻ bằng giọng cao đó để thu hút sự chú ý của trẻ.

-Trẻ có thích những âm thanh, tiếng ồn thấp? Hạ thấp giọng của bạn xuống khi bạn thàm thì với trẻ. Nói một cách chậm rãi, mô tả hành động của trẻ bằng âm thanh.

-Trẻ có đáp ứng một cách tích cực với những tiếng ồn rung, như là âm thanh của máy sấy? Hãy để trẻ gần với âm thanh đó. Nếu âm thanh đó làm trẻ ổn định, trẻ sẽ sẵn sàng chú ý đến bạn nhiều hơn.

Sử dụng các vật mà tạo ra âm thanh trẻ thích nhằm giúp trẻ tương tác. Cười và gọi tên trẻ, chơi bóng với trẻ.

Sử dụng các cử chỉ kèm theo âm thanh càng nhiều nếu có thể- những nhóm từ như “ uh-oh!” hay “oh, không”... Hiệu ứng phóng đại này sẽ thu hút sự chú ý của trẻ và cho trẻ cơ hội để nhận ra vấn đề là gì.

Cảm giác xúc giác:

Những loại xúc giác nào trẻ thích sờ hay thích được sờ? Sử dụng những chất liệu này nhằm thu hút sự chú ý của trẻ đối với bạn.

-Trẻ có thích cảm giác áp lực chặt đè lên da trẻ ?Hãy nằm kế trẻ trên sàn nhà, mặt của bạn gần mặt trẻ và dùng tay đè chặt lên người trẻ

-Trẻ có thích cảm giác mềm mại trơn tru? Hãy cho trẻ bột nặn để trẻ có thể nặn những gì trẻ thích

-Trẻ có thích xới tay vào trong thùng đậu hay gạo?Cho trẻ chơi với hộp cát và đồ chơi.

Nhiều trẻ thích chơi với thức ăn- không phải chúng gây khó chịu cho cha mẹ mà bởi vì hoạt động này tạo cho trẻ có cảm giác thích thú. Thay vì xem việc chơi với thức ăn là điều gây bừa bãi thì hãy xem nó như một cơ hội để tương tác với trẻ. Cũng đặt tay của bạn vào đó, cũng lấy thức ăn cùng với trẻ. Nếu trẻ ném thức ăn xuống sàn, hãy chuẩn bị một cái xô để chứa nó. Đừng ngạc nhiên nếu trẻ có ý muốn tránh né cái xô.Khi trẻ dễ chịu, dễ liên hệ và giao tiếp, sẽ có đủ thời gian để dạy trẻ gọn gàng ngăn nắp.

Ở thời điểm này bạn muốn thực hiện bất kỳ điều gì mà bạn có thể giúp trẻ thích thú với sự hiện diện của bạn.

Thị giác:

Loại kinh nghiệm thị giác nào thu hút trẻ và cho trẻ niềm vui thích?

-Trẻ có thích gam màu sáng không? Khi bạn nhìn thấy trẻ liếc mắt vào vật gì sáng, hãy

để một chiếc mũ có màu hay chiếc khăn màu lên đầu bạn và đứng giữa trẻ và vật trẻ muốn nhìn. Sử dụng màu trẻ thích nhìn để thu hút sự chú ý của trẻ đối với bạn.

-Trẻ có thích các vật thể sống động như xe ô tô, xe lửa điện hay chong chóng? Lần tới khi trẻ liếc mắt nhìn chiếc xe, hãy chơi trốn tìm bằng cách nấp sau chiếc xe, gọi tên trẻ rồi di chuyển tới lui. Nếu trẻ thích chong chóng hãy để nó gần mặt bạn, thổi và gọi tên trẻ khi bạn làm như vậy. Dùng những vật sống động mà trẻ ưa thích để thu hút sự chú ý của trẻ đến bạn.

-Lấy 2 đèn chớp , để phòng trẻ tối một chút rồi đưa đèn vào, dùng đèn này đuổi theo đèn kia, hay xếp đèn xung quanh vật nào đó.

Mùi và vị:

Nếu bạn biết trẻ đặc biệt thích một vài loại thức ăn nào đó, hãy cùng ăn thức ăn này với trẻ. Ăn cùng một tô. Dùng tay để lấy thức ăn. Nếu trẻ cố dùng bạn lại hay kéo tô thức ăn về phía trẻ, cho trẻ thêm thức ăn chỉ khi trẻ nghi ngờ việc chia sẻ này không mang lại niềm vui. Trong khi trẻ ăn, gợi ý cho trẻ bằng giọng nói của bạn hay bằng hành động, giữ

được sự chú ý của trẻ càng lâu càng tốt. Thầm thì với trẻ, cười với trẻ, làm khuôn mặt ngộ nghĩnh, vui vẻ với trẻ. Nhẹ nhàng tạo ra một hình ảnh chính bạn mà trẻ yêu thích cùng với thức ăn của trẻ.

Trải nghiệm vận động:

Nhiều trẻ vận động theo những cách thức không có mục đích, ví dụ như vẫy tay, nhảy, xoay người, hành động không có đích...Mặc dầu bạn có thể quan tâm về những hành vi này nhưng điều quan trọng là phải xem nó như cơ hội khác để tương tác với trẻ. Nếu một vài vận động làm cho trẻ thích thú, cố gắng tìm kiếm những cách thức để tham gia với trẻ trong những vận động này. Khi bạn thực hiện điều này, bạn ở trong một vị thế tốt hơn đi từ việc lập đi lập lại cho đến việc tương tác bằng cách tạo cho những hành động này những ý nghĩa mới.

-Nếu trẻ vẫy tay, bạn cũng vẫy tay và giả bộ như đang bay.Nếu trẻ không chú ý, hãy vẫy tay gần trẻ hơn. Có lẽ nên sờ vào trẻ một cách nhẹ nhàng khi bạn làm như vậy. Nếu cần thiết, bạn có thể đưa tay choàng lấy trẻ, trẻ có thể chống lại hoặc chạy khỏi hoặc trẻ có thể mỉm cười hay cười khúc khích. Trong mọi hình thức trên, trẻ đang tương tác với bạn đấy!

-Nếu trẻ xoay vòng vòng, nắm tay trẻ và hát bài hát “ nắm tay nhau thành vòng tròn” thay đổi tốc độ cho đến khi cả bạn và trẻ đều té ngã ra. Trẻ sẽ biết ghi nhận bài hát và hành động sau một thời gian và sẽ cùng tham gia với bạn.

-Nếu trẻ đong đưa tới lui, ngồi đối diện với trẻ và cùng đong đưa với trẻ. Nếu trẻ không chú ý, đong đưa gần hơn. Thay đổi nhịp điệu nhanh chậm và quan sát xem trẻ thích thú như thế nào?

-Nếu trẻ nằm trên sàn nhà, cùng nằm với trẻ và nói: À, con mệt hả? Để ba (mẹ) nằm với con và bạn nằm đè lên trẻ. Trẻ có thể đẩy bạn ra hay mỉm cười và thích thú cảm giác được đè mạnh như thế. Hoặc tắt đèn đi, đưa cho trẻ tấm chăn và gối rồi hát một lời ru nào đó. Trẻ sẽ ghi nhận được thói quen này và tự hỏi điều gì sẽ xảy ra. Nếu trẻ ngồi dậy, bạn nói “ chào buổi sáng” và mở đèn sáng lên.

Đây là một số cách nhằm tạo thuận lợi cho những cách thức trẻ ưa thích chuyển động nhằm tương tác với trẻ và chia sẻ với trẻ niềm vui thích:

Trẻ có cho bạn thấy là trẻ muốn nhảy? Cúi xuống phía trước trẻ khi trẻ nhảy nhằm mỗi khi trẻ đáp xuống vui vẻ trẻ nhìn thấy mặt của bạn, mỉm cười và gọi tên trẻ, hay sử dụng những tín hiệu thị giác hay tín hiệu báo trước để thu hút sự chú ý của trẻ đối với bạn.

-Trẻ có biểu hiện cho bạn thấy rằng trẻ muốn đánh đu bằng cách chỉ vào chiếc xích đu ở công viên hay ngoài sân? Hãy đẩy trẻ từ phía trước, không phải là phía sau nhằm thiết lập giao tiếp mắt khi trẻ đánh đu. Lại lần nữa, gọi tên trẻ, vỗ tay, hát , thu hút những ưa thích về thị giác và thính giác của trẻ nhằm làm cho sự tiếp xúc của bạn trở thành vui thích hơn. Đôi khi đẩy trẻ một cái xem trẻ có phản ứng thế nào. Trẻ có biểu lộ thích thú khi bạn đưa trẻ lên xuống trong không khí? Hãy lập lại và lập lại. Nhìn xem trẻ có nhìn bạn nhiều hơn hay không? . Làm điều đó nhiều lần nếu bạn có thể cho đến khi trẻ có biểu hiện muốn nghỉ giải lao.

Sử dụng niềm vui thích của trẻ trong một vận động nhằm tạo ra một thời điểm mà trẻ thích thú bạn. Đừng bao giờ cắt ngang tương tác của trẻ mà trẻ muốn tiếp tục, nhưng hãy thêm vào và làm cho chúng phong phú hơn. Làm như thế sẽ thách đố trẻ thực hiện nhiều đáp ứng hơn. Nếu trẻ thích chơi đầu kiếm, hãy di chuyển thanh kiếm theo vị trí không mong đợi trước, giữ nó phía sau hay đặt nó xuống đất. Điều này có thể khơi nguồn cho trẻ giao tiếp. “ Không, dừng lại! hãy đánh tiếp ngay đi” khi trẻ đặt kiếm vào tay bạn lại.

CHƠI ĐUA VỚI ƯU ĐIỂM CỦA TRẺ VÀ LÀM VIỆC VỚI THÁCH THỨC CỦA TRẺ

Khi bạn cố nắm bắt được sự chú ý của trẻ hãy nhớ những ưu điểm của trẻ và những khó khăn trẻ gặp phải trong việc xử lý thông tin. Có phải trẻ xử lý thông tin thì giác thì dễ dàng nhưng thông tin thính giác thì ít hơn? Hay những manh mối thị giác thì không có đáp ứng, trong khi đó từ và âm thanh lại có được đáp ứng từ trẻ? Điều chỉnh giọng vỗ về của bạn phù hợp với điểm mạnh của trẻ. Nếu trẻ thu nhận kích thích thị giác tốt hãy sử dụng nét mặt và tư thế cơ thể và cũng có thể làm một vài dấu hiệu đơn giản bằng tay, trong khi vẫn giữ lời nói của bạn ở mức cơ bản. Nếu trẻ nghe tốt, hãy sử dụng những âm thanh khác nhau và những từ ngữ khác nhau để dễ dành trẻ, trong khi đó hãy giữ nét mặt và vận động cơ thể không quá phức tạp.

Nếu trẻ có vấn đề xử lý thính giác:

Các vấn đề về xử lý thính giác có thể làm cho trẻ khó khăn khi chú ý đến bạn bởi vì trẻ có thể quên hay diễn dịch sai một số những dấu hiệu từ bạn. Trẻ không cảm thấy dễ chịu bởi giọng nói dịu dàng của bạn, ví dụ hoặc trẻ có thể không đáp ứng khi bạn gọi tên trẻ. Bạn có thể làm việc quanh thách đố này bằng cách nói chuyện một cách chậm rãi, tạo ra âm thanh khác biệt và hào hứng, sử dụng nhiều cử chỉ tay và nét mặt sống động để nhằm cung cấp cho trẻ các kích thích thêm. Nếu trẻ thích được chạm vào người, bạn có thể sử dụng xúc giác nhằm thu hút sự chú ý của trẻ và trấn an trẻ.

Nếu trẻ quá phản ứng với cảm giác, hãy cẩn thận giữ cho giọng nói của bạn nhẹ nhàng, cử chỉ dịu dàng (nhưng hào hứng và đặc biệt), để không làm cho trẻ bị tràn ngập bởi những kích thích. Thay đổi cung giọng nhanh chóng nếu trẻ bịt tai. Nếu trẻ kém đáp ứng, tăng cung giọng của bạn lên thay đổi cử chỉ. Nói một cách chậm rãi nhằm giúp trẻ xử lý được từ , nhưng bạn nên nói một cách sống động và tạo những cử chỉ rõ ràng hơn. Nhớ rằng có thể có sự đáp ứng chậm trước khi trẻ tổ chức được một đáp ứng đối với điều trẻ nghe được. Hãy kiên nhẫn và chờ đợi trong một thời gian.

Trẻ có khó khăn về xử lý thính giác học ghi nhận từ và các kiểu âm thanh phải được biểu hiện bằng cảm xúc rõ rệt hoặc có ý nghĩa đặc biệt, những cụm từ như “ sẵn sàng chưa?” “ đi” hay “Ô, không!” điều gì sai ?” sử dụng những từ và cụm từ này bất kỳ lúc nào nếu thấy phù hợp. Ngay cả nếu trẻ không lặp lại từ, trẻ cũng sẽ ghi nhận qua cung giọng cảm xúc của bạn. Cũng thế, đặt tên vào hành động của trẻ với những từ đơn giản khi thấy trẻ thực hiện : nói “ chạy” “ nhảy” leo” khi trẻ di chuyển và bắt chước hành động của trẻ khi bạn nói.

Nếu trẻ có những khó khăn về hoạch định vận động:

Nếu trẻ có khó khăn về hoạch định vận động, trẻ sẽ thấy khó khi tổ chức một chuỗi những cử chỉ. Khi bạn lặn cho trẻ trái bóng, thay vì lặn trở lại, trẻ có thể nhìn trái bóng, nhìn bạn, rồi nhìn ra chỗ khác. Nếu trẻ nhìn con rối gần đó, trẻ có thể cầm nó lên và bắt đầu chơi, nhưng trẻ lại không cho vào tay và di chuyển nó. Sự ngẫu nhiên rõ ràng này có thể gợi ý rằng trẻ dễ bị sao nhãng và khó giữ được sự chú ý của trẻ. Nhưng gốc rễ của sự ngẫu nhiên này không phải là do thiếu sự hứng thú mà là do khó khăn trong việc nối kết cách hành động lại với nhau. Những vận động đơn giản cần phải bắt được trái bóng và đẩy nó trở lại có thể quá khó đối với một trẻ có những vấn đề về hoạch định vận động.

Bạn có thể giúp trẻ cải thiện hoạch định vận động bằng cách giúp trẻ làm chủ được mỗi vận động trong hàng loạt vận động, từng bước một. Bạn có thể lặn trái bóng đến gần trẻ, khi trẻ bắt đầu nhìn ra chỗ khác, tiến lại rất gần, làm khuôn mặt của bạn sống động và giọng nói cũng vậy, bạn nói một cách chơi đùa “ bóng, bóng, lặn lại đây, lặn lại”. Có thể mất 5 phút nhưng nếu bạn kiên nhẫn và sống động, trẻ sẽ hoàn tất hành động. Bạn sẽ thu hút được sự chú ý của trẻ vào bạn trong lúc xây dựng một nền tảng cho một chuỗi những hành động (Nếu trẻ có biểu hiện quá tải do sự hưng phấn của bạn, hãy giữ một chiếc giỏ trước mặt bạn hoặc sử dụng một giỏ nhỏ ...

Điều quan trọng là cho trẻ hoàn tất hành động. Nếu bạn cầm lấy tay trẻ và đẩy trái bóng, trẻ sẽ chẳng học được gì. Nhưng nếu bạn có thể sử dụng giọng nói của mình để thu hút sự quan tâm của trẻ, để đẩy trẻ muốn lặn trái bóng đến phía bạn, sau đó trẻ tương tác với bạn một cách có ý nghĩa cũng như trẻ học được cách thức vận động. Điểm cốt lõi là làm di chuyển theo cảm nhận của trẻ những cảm nhận là điều gì cho hướng và mục đích đối với những hành động của trẻ. Khả năng thực hiện chuỗi vận động của trẻ càng yếu thì trẻ càng phải được khuyến khích nhiều. (Một số trẻ cần giúp đỡ chỉ khi bắt đầu mẫu vận động. Bạn có thể giúp trẻ bằng cách đặt bóng vào tay trẻ. Bước này ra dấu cho biết rằng đây là lúc hành động).

Khi trẻ có những thách thức về hoạch định vận động, rất dễ làm cho trẻ thờ ơ và không chú ý , và bạn kết luận rằng trẻ không chú ý đến bạn. Khi bạn sống và làm việc với trẻ, hãy nhắc nhở mình rằng đây không phải là vấn đề gì, sự khó khăn về hoạch định vận động của trẻ làm cho trẻ khó khăn theo mục đích đối với bạn.

NƯỞNG THEO TRẺ:

Với mọi hoạt động, điều quan trọng nhất cần nhớ là theo sự hướng dẫn của trẻ. Không giới thiệu một hoạt động bởi chỉ vì bạn biết rằng trẻ thích nó. Trẻ có thể thích đong đưa nhưng không có nghĩa là trẻ muốn đong đưa ngay bây giờ. Thay vì thế, hãy tham gia vào điều mà trẻ đang làm rồi.

Điều này có thể khó khăn. Quá trình tự nhiên là bạn muốn làm theo ý mình, bạn có thể giới thiệu các điều mới vào trò chơi hoặc cố gắng hướng dẫn sự chú ý của trẻ mà thậm chí chẳng có ý nghĩa gì. Bạn cần phải nhắc nhở chính mình để từ bỏ ý hướng này. Trẻ sẽ có được niềm vui thú nhất trong các hoạt động mà trẻ chọn lựa cho chính mình. Nếu bạn muốn trở thành một phần của niềm vui thích đó, bạn phải đi từ nơi mà trẻ hướng đến. Bạn có thể xây dựng trên điều trẻ đang làm hay ngăn cản nó một cách chơi đùa (như đã giới thiệu ở phần đầu). Nhưng nhớ rằng hãy bắt đầu với sự thích thú của trẻ. Vào lúc bắt

đầu, đừng quan trọng về điều gì trẻ đang làm, chỉ nhớ rằng bạn tham gia với trẻ, đó là bạn giúp trẻ làm điều trẻ muốn làm và giúp trẻ tương tác.

Các manh mối mà trẻ cho bạn thấy có thể rất tinh tế: Một cái liếc mắt có thể nói cho bạn biết trẻ thích thú điều gì đó, một động tác xoay đầu chậm chạp theo một vật thể mà trẻ ưa thích nhìn. Khi bạn chú ý đến các ưa thích cảm giác của trẻ, ghi nhận những manh mối này sẽ dễ dàng hơn và cách tiếp cận mang tính vui thích qua lại của bạn sẽ phát triển.

Ngay cả khi trẻ rất rời rạc và không quan tâm đến việc có được vui thích ở một số hành vi nào đó. Trẻ có thể thích chạm vào một điểm trên sàn nhà hay chà vào chiếc gối, nhìn ra cửa sổ, đi vòng quanh không mục đích, nhảy lên và xuống, vẫy tay hoặc tạo ra những âm thanh vui nhộn. Có lẽ bạn đã biết được nhiều hoạt động làm cho trẻ dễ chịu và vui vẻ, nếu bạn quan sát trẻ gần gũi bạn sẽ khám phá được những hoạt động khác.

Mục tiêu đầu tiên là tham gia với trẻ khi trẻ bắt đầu bất kỳ hành vi nào trong những điều trẻ thích, thực hiện ngay cùng với trẻ. Sau đó, từ từ chậm chậm, tạo cho bạn thành một phần của hành vi này. Theo cách này, bạn sẽ làm cho hành vi không mục đích này thành mới mẻ và có ý nghĩa tương tác.

-Nếu trẻ nhảy lên và xuống, hãy nhảy bên cạnh trẻ và hát : “ Chúng ta nhảy lên, xuống, lên xuống...” . Nếu trẻ cho phép bạn có thể nắm tay trẻ nhờ thế trẻ có thể nhảy cao hơn, cao hơn nữa hoặc giữ trẻ để trẻ có thể nhảy lên “ tới trời”.

-Nếu trẻ đang vẫy tay, bạn hãy đứng gần trẻ và cũng vẫy tay. Thông thường vẫy tay biểu hiện sự lo lắng hay kích thích vận động quá mức. Cố gắng xác định mức độ cảm xúc: vui, sợ hãi hay giận giữ bằng những từ đơn giản.

-Nếu trẻ chà xát vào một thú nhồi bông mà trẻ thích, bạn cũng hãy chà vào nó. Nếu trẻ cho phép bạn làm điều này, hãy lật con thú lại và nhìn xem nếu trẻ có lật nó lại vị trí cũ. Xác định những cảm xúc có liên quan đến việc chà xát con thú, ví dụ trẻ nói “ tôi thích bạn”.

-Nếu trẻ tạo ra những âm thanh vui nhộn, hãy cầm một chiếc microphone để ở phía trước miệng của trẻ vì thế trẻ có thể nghe âm thanh được phóng đại hơn. Hãy thử bắt chước âm thanh của trẻ.

-Nếu trẻ chà vào vải mềm, hãy đặt áo của bạn gần những tấm vải này và nhìn xem trẻ có chà áo của bạn hay không. Nếu trẻ có làm, sau đó xem thử trẻ có chà lên da hay tóc của bạn hay không.

Đừng khởi đầu tất cả những hành động này. Hãy chờ đợi cho trẻ bắt đầu và sau đó cùng tham gia với trẻ. Nếu trẻ có khó khăn trong việc bắt đầu các hành động có mục đích, việc làm trước của bạn sẽ làm cho trẻ không có cơ hội để học cách bắt đầu.

CÙNG THAM GIA VÀO ĐỒ VẬT MÀ TRẺ CHÚ Ý ĐẾN:

-Nếu trẻ đã bận tâm vào một đồ chơi hay một vật gì đó, đừng tranh giành đồ vật đó bằng cách cố gắng thu hút sự chú ý của trẻ về phía khác hay về phía bạn. Hãy cùng tham gia

vào đồ vật đó, hãy tạo ra như nó là một phần của bạn vì vậy, khi trẻ thích thú đồ vật thì cũng thích thú bạn.

-Nếu trẻ quay đầu nhìn về phía bóng đèn hay đèn ở phía trên đầu, hãy đặt chiếc đèn chớp lên trên đầu của bạn và xem trẻ có nhìn nó không. Mỉm cười và nói chuyện với trẻ trong khi bạn đang làm nhằm thu hút sự chú ý của trẻ vào khuôn mặt bạn.

-Nếu trẻ lăn người trên sàn nhà, hãy cùng lăn với trẻ và thỉnh thoảng chạm vào người trẻ hay dừng trẻ lại và để trẻ lăn lên người bạn. Khi trẻ làm, hãy mỉm cười và nói một cách dễ dàng nhằm để cho trẻ biết là bạn đang chơi trò chơi.

-Nếu trẻ chơi với trái bóng nhỏ, hãy để trái bóng gần miệng bạn vì thế trẻ sẽ đến lấy nó. Hãy tạo ra âm thanh ngộ nghĩnh khi trẻ lại cầm nó, rồi bạn há miệng ra và ra dấu cho trẻ đặt trái bóng vào miệng bạn. Tạo ra các âm thanh vui nhộn khác khi trẻ đặt bóng vào miệng bạn trở lại. Tạo thành một trò chơi có hợp tác, vui nhộn “đưa bóng vào, bóng ra”.

-Nếu trẻ đang lăn một chiếc xe, hãy để cho xe bị kẹt ở dưới chân bạn hay dưới đầu bạn như thể nó là chiếc gối của bạn, vì thế khi trẻ lấy nó, trẻ sẽ phải liên quan đến bạn. Cười lên và cù náo trẻ hoặc làm những âm thanh vui nhộn khi trẻ lấy nó nhằm tạo thành một tương tác vui thích. Vào lúc sau đó, hãy để xe bị kẹt ở dưới bạn. Trẻ có thể chơi với xe và đồng thời cùng chơi với bạn.

-Nếu trẻ làm nhão thức ăn và đặt nó vào miệng, hãy để một số thức ăn nhão trên mặt bạn. Mỉm cười và cười lớn và gọi tên trẻ, khuyến khích trẻ lấy thức ăn từ mặt bạn và cả ở trên bàn.

Mục tiêu của những hoạt động này là không nhằm ép buộc trẻ tương tác với bạn bằng cách giữ những đồ vật trẻ ưa thích nhưng nhằm cho trẻ thấy rằng chơi với bạn có thể có niềm vui- và có thể vui hơn khi chơi với đồ chơi một mình.

THAM GIA VÀO TRÒ CHƠI CỦA TRẺ:

- Nếu trẻ xếp hàng những chiếc xe? Hãy biến việc xếp hàng này thành trò chơi bằng cách giữ trẻ lại khi trẻ muốn xếp kế tiếp. Khi trẻ chống lại bạn, hãy để cho trẻ tiếp tục cách của trẻ-Trẻ đã tương tác! Hãy tiếp tục. Cuối cùng (có khi mất cả hàng ngày), trẻ sẽ làm quen với sự hiện diện của bạn và lấy xe từ tay bạn. Rồi bạn bắt đầu đặt chiếc xe kế tiếp theo hàng. Hoặc nhìn trẻ xem trẻ cho phép bạn làm hay không. Trẻ có thể lắc đầu hay nhìn mặt khó chịu. Tốt thôi- trẻ đã có tương tác.

